

El raonament

L'analogia, la deducció i la inducció.

Raonar: El **raonament** és una facultat mental que permet resoldre problemes mitjançant la raó, és a dir, per una activitat mental que consisteix a enllaçar un conjunt de proposicions entre si per donar suport o justificar una idea. Una suposició prèvia a un raonament és una premissa i, si és tal en la qual es basa tota una ciència aleshores és un axioma.

El raonament es correspon amb l'activitat verbal d'argumentar. En altres paraules, un argument és l'expressió verbal d'un raonament.

L'analogia:

- Analogia consisteixen a defensar una conclusió sobre una realitat determinada a partir de la **comparació amb una altra realitat amb la qual hi ha algunes semblances. A partir d'aquestes semblances**, precisament, es prolonga la similitud fins a l'aspecte específic sobre el qual s'emet la conclusió.
- *Exemple*
Conclusió: S'ha de privatitzar la sanitat pública del país perquè el sistema funcioni amb més garanties.
Argument 1 (per analogia): A Nova Gal·les del Sud s'ha fet el mateix i tot funciona molt bé.
Argument 2 (per analogia): La privatització d'altres serveis públics del país com el de telèfons ha portat èxit econòmic i millora del servei.

La deducció:

- **Els arguments deductius són aquells que es basen en sil·logismes.** Un sil·logisme és un discurs compost de tres enunciats simples. Un, que és la conclusió, s'infereix dels altres dos, que són les premisses. Cada premissa té un terme en comú amb l'altra premissa i un terme en comú amb la conclusió.
- *Exemple*
Premissa 1: Els animals són mortals.
Premissa 2: Els homes són animals.
Conclusió: Els homes són mortals.

- A diferència d'altres arguments, que sempre són incerts d'una manera o d'una altra, els deductius ofereixen certesa, sempre que les premisses siguin certes, situació que no és gaire habitual en la vida quotidiana. En qualsevol cas, si es parteix d'unes premisses fortes, degudament justificades, es pot garantir que la conclusió sempre ho serà.

La inducció:

- La **inducció** és aquell tipus de raonament que permet d'obtenir una afirmació general o universal partint de premisses particulars.
- Els trossos de coure $c_1, c_2, c_3, \dots, c_n$, s'esclafen quan són colpejats amb una pedra.
Els trossos de coure $c_1, c_2, c_3, \dots, c_n$ s'escalfen quan són colpejats amb un martell.
El coure s'escalfa quan es colpeja amb un objecte sòlid.
- La inferència, o la inducció, es produeix quan fem extensives les observacions aplicables a un seguit de casos de manera que incloguin, en general, tots els casos que satisfacin les mateixes condicions. En realitat fem inferències en aquest sentit contínuament: per exemple, se'ns escapa un got de les mans i preveiem que es trencarà en impactar contra el terra (i efectivament, seguidament es trenca en impactar contra el terra). Inferim que es trencarà perquè fins ara els casos en què ha caigut, s'ha trencat, i fem extensiva aquesta observació a aquest nou cas abans que es produeixi (abans que el got arribi al terra). És rellevant aquí adonar-nos que estem convençuts que el got es trencarà abans que això succeeixi; és la repetició de casos semblants a aquest allò que ens duu a pensar que aquest cas presentarà les mateixes característiques -i, és clar, ens podem equivocar.

No podem defugir fer inferències, molt probablement és una qüestió de supervivència de la nostra (i també d'altres) espècie(s).

LES FAL·LÀCIES.

Les fal·làcies són els mals arguments, els arguments que són falsos i que no funcionen. Ja hem parlat del llenguatge emotiu, de les generalitzacions abusives i de l'atac a les persones que participen en l'activitat argumentativa. Comentarem algunes fal·làcies més, tot i que les fal·làcies formen una llista pràcticament interminable. Cal conèixer les fal·làcies per evitar-les i saber-les identificar en els discursos dels nostres oponents, per poder rebutjar-les justificadament. Les fal·làcies es poden fer servir de manera inconscient o de manera conscient, en aquest últim cas parlaríem de sofismes. Parlar de fal·làcies ens porta a parlar de l'ètica en l'argumentació: sembla que argumentar s'ha de restringir al terreny de l'ètica, i és així en la major part de les nostres argumentacions.

Fal·làcia "*ad hominem*" (contra l'home)

S'hi nega l'opinió d'algú sense fer referència al contingut de l'opinió sinó basant-se en una crítica a la persona que la sustenta o bé a les seves circumstàncies.

Exemple: Plató defensa que els filòsofs han de ser reis, tothom sap que Plató era un masclista, classista i defensor d'una societat sense cap tipus de llibertat, per tant els filòsofs no han de ser dirigents.

Fal·làcia "*tu quoque*" (tu també)

Per demostrar que una determinada acusació és falsa, s'acusa a l'acusador d'allò mateix. Exemple: "el govern que jo presideixo no és corrupte, respecte a això de què m'acusa l'oposició, ells, quan governaven, també ho feien." "Tu que fumes m'estàs aconsellant que jo no fumi?"

Fal·làcia "*ad baculum*" (s'apel·la al bastó)

S'hi dedueix una determinada conclusió recolzant-se únicament en les conseqüències negatives o desagradables que implicarà la negació de la conclusió.

Exemple: No pots suspendre cap més matèria, perquè si no deixaràs de sortir els dissabtes.

Fal·làcia "*ad populum*" (s'apel·la al poble)

Les raons que s'exposen, que se sap prèviament que seran acceptades per l'auditori, no estan vinculades amb la conclusió i només pretenen exaltar els sentiments i emocions de la gent que els escolta. Són els arguments anomenats també com a demagògics.

Exemple: Si voleu més llibertat, més qualitat de vida, més prestacions socials, menys impostos, menys delinqüència i menys atur llavors voteu-me.

Fal·làcia "*ad verecundiam*" (apel·lació a l'autoritat)

Utilitzant el respecte que es té a una persona o institució, s'apel·la a l'autoritat per demostrar una conclusió.

Exemple: Si Aristòtil no hagués dit el contrari, hauria creure el que estic veient.

Fal·làcia "*ad ignorantiam*"

De la impossibilitat de provar una cosa és dedueix la seva falsedat. Es parteix de la idea falsa que tot allò vertader està provat.

Exemple: "No es pot provar la innocència d'una persona relacionada amb un crim, per tant és el culpable". "No s'ha demostrat que Déu no existeixi, per tant no es pot dir que no existeixi. Llavors, si no és veritat que no existeixi, existeix"

Fal·làcia de la falsa causa

Per la simple coincidència entre dos fenòmens s'estableix sense base suficient una connexió causal entre ells.

Exemples:

" El fet que la loteria hagi tocat dues vegades seguides a Sort, és una prova que els números de loteria comprats a Sort tenen més probabilitat de ser premiats".

"En les societats mediterrànies tradicionals hi ha menys incidència de malalties cardiovasculars (aquestes malalties estan relacionades amb la manca d'exercici i la dieta inadequada). Aquesta menor incidència és deguda a la dieta. cal menjar el que mengen les societats mediterrànies tradicionals (verdures, fruita, peix). A la Xina i al Japó es consumeix molta més soja que a Europa. Les dones orientals tenen menys trastorns relacionats amb la menopausa que les europees. Això és degut al consum de soja."

Fal·làcia "ex populo"

Es defensa determinat punt de vista al·legant que tothom o molta gent està d'acord amb aquesta opinió.

Exemple: M'has de deixar sortir fins a les dues, tots els pares dels meus amics els ho deixen fer.

Fal·làcia de l'argument circular

En la demostració d'una conclusió s'utilitza la mateixa conclusió.

Exemple: "La inducció es demostra perquè ha funcionat en la majoria de casos".